2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

P9_TA(2021)0084

Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos užimtumo ir socialiniai aspektai

2021 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rezoliucija „Europos ekonominės politikos koordinavimo semestras. 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos užimtumo ir socialiniai aspektai“ (2020/2244(INI))

(2021/C 474/10)

Europos Parlamentas,

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikatą dėl 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos (COM(2020)0575),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 18 d. Komisijos pasiūlymą dėl Komisijos ir Tarybos bendros užimtumo ataskaitos (COM(2020)0744),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 1 d. (Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos) EBPO „Ekonomikos perspektyvas“, 2020 tomas 2 leidimas,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) pasaulinę darbo užmokesčio ataskaitą dėl darbo užmokesčio ir minimalaus darbo užmokesčio COVID-19 laikotarpiu ir į TDO stebėsenos ataskaitas dėl COVID-19 ir darbo pasaulio,

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. sausio 19 d. rezoliuciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ([1]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. sausio 14 d. Komisijos komunikatą „Tvirta socialinė Europa teisingai pertvarkai užtikrinti“ (COM(2020)0014),

— atsižvelgdamas į JT darnaus vystymosi darbotvarkę iki 2030 m.,

— atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus (JT DVT), ypač 1, 3, 4, 5, 8, 10 ir 13 tikslus,

— atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Komisijos komunikatą „Europos žaliasis kursas“ (COM(2019)0640),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Proga Europai atsigauti ir paruošti dirvą naujai kartai“ (COM(2020)0456),

— atsižvelgdamas į Europos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę,

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „ES biudžetas Europos ekonomikos gaivinimo planui įgyvendinti“ (COM(2020)0442),

— atsižvelgdamas į savo 2017 m. lapkričio 16 d. rezoliuciją dėl kovos su nelygybe kaip darbo vietų kūrimo ir augimo skatinimo veiksnio ([2]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos komunikatą „Patikslinta 2020 m. Komisijos darbo programa“ (COM(2020)0440),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 28 d. Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemonė atsigavimui po COVID-19 pandemijos paremti (COM(2020)0441),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos komunikatą „Europos įgūdžių darbotvarkė, kuria siekiama tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo“ (COM(2020)0274),

([1]) OL C 242, 2018 7 10, p. 24.
([2]) OL C 356, 2018 10 4, p. 89.

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

— atsižvelgdamas į 2020 m. vasario 19 d. Komisijos komunikatą „Europos skaitmeninės ateities formavimas“ (COM(2020)0067),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 1 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą, pridėtą prie pasiūlymo dėl Tarybos rekomendacijos „Tiltas į darbo rinką. Sustiprinta Jaunimo garantijų iniciatyva“ (SWD(2020)0124),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 10 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių ([3]),

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. liepos 8 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl specialaus asignavimo Jaunimo užimtumo iniciatyvai lėšų iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 ([4]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės 6 d. Komisijos paskelbtą 2020 m. pavasario Europos ekonomikos prognozę,

— atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 18 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Deramas minimalus darbo užmokestis visoje Europoje“ ([5]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. liepos 16 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Europos ekonomikos gaivinimo planas ir 2021–2027 m. daugiametė finansinė programa“ ([6]),

— atsižvelgdamas į 2019 m. gruodžio 11 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę „Bendri minimalūs standartai nedarbo draudimo srityje ES valstybėse narėse – konkretus žingsnis siekiant veiksmingai įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį“ ([7]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. birželio 24 d. Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondo (EUROFOUND) tyrimą „COVID-19: Policy responses across Europe“,

— atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 9 d. Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen pristatytas 2019–2024 m. kadencijos Europos Komisijos politines gaires „Daugiau siekianti Sąjunga. Mano Europos darbotvarkė“,

— atsižvelgdamas į 2017 m. lapkričio 17 d. Tarybos, Komisijos ir Europos Parlamento paskelbtą Europos socialinių teisių ramstį,

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 10 d. Komisijos komunikatą „Nauja Europos pramonės strategija“ (COM(2020)0102),

— atsižvelgdamas į 2018 m. birželio 15 d. EBPO tyrimą „A Broken Social Elevator? How to Promote Social Mobility“,

— atsižvelgdamas į 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2019/1158 dėl tėvų ir prižiūrinčiųjų asmenų profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros, kuria panaikinama Tarybos direktyva 2010/18/ES ([8]),

— atsižvelgdamas į savo 2016 m. gegužės 26 d. rezoliuciją „Skurdas: lyčių aspektas“ ([9]),

— atsižvelgdamas į 2018 m. rugsėjo 19 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę dėl atotrūkio tarp lyčių skaitmeninių įgūdžių srityje ([10]),

---

([3]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0194.
([4]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0180.
([5]) OL C 429, 2020 12 11, p. 159.
([6]) OL C 364, 2020 10 28, p. 124.
([7]) OL C 97, 2020 3 24, p. 32.
([8]) OL L 188, 2019 7 12, p. 79.
([9]) OL C 76, 2018 2 28, p. 93.
([10]) OL C 440, 2018 12 6, p. 37.

— atsižvelgdamas į EUROFOUND šeštąjį Europos darbo sąlygų tyrimą – apžvalgos ataskaitą (2017 m. atnaujinta versija),

— atsižvelgdamas į bendrą Komisijos ir EUROFOUND 2019 m. paskelbtą ataskaitą „Kaip kompiuterizacija transformuoja darbo rinką. Įrodymai grindžiami EUROFOUND Europos darbo sąlygų tyrimu“,

— atsižvelgdamas į 2020 m. kovo 31 d. Europos Parlamento tyrimų tarnybos (EPRS) Mokslo ir technologijų ateities komisijos (STOA) tyrimą „Permąstyti švietimą skaitmeniniame amžiuje“,

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. lapkričio 15 d. rezoliuciją dėl priežiūros paslaugų ES siekiant geresnės lyčių lygybės ([11]),

— atsižvelgdamas į 2016 m. birželio 2 d. Komisijos komunikatą „Europos bendro vartojimo ekonomikos darbotvarkė“ (COM(2016)0356),

— atsižvelgdamas į savo 2018 m. rugsėjo 11 d. rezoliuciją dėl po sužalojimo ir ligos sveikstančių darbuotojų reintegracijos į kokybiškas darbo vietas būdų ([12]),

— atsižvelgdamas į diskusijas su nacionalinių parlamentų atstovais dėl 2021 m. Europos semestro prioritetų,

— atsižvelgdamas į savo 2020 m. gruodžio 17 d. rezoliuciją dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti ([13]),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 19 d. Europos Komisijos ir EBPO ataskaitą „Apie sveikatą glaustai. Europa 2018 m. Sveikatos būklė ES cikle (angl. Health at a Glance: Europe 2018: State of Health in the EU Cycle),

— atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 20 d. Komisijos tarnybų darbo dokumentą „Investicijos į sveikatą“ (angl. Investing in Health) (SWD(2013)0043),

— atsižvelgdamas į 2014 m. balandžio 4 d. Komisijos komunikatą dėl efektyvių, prieinamų ir lanksčių sveikatos priežiūros sistemų (COM(2014)0215),

— atsižvelgdamas į 2020 m. lapkričio 25 d. Komisijos efektyvių investicijų į sveikatą būdų ekspertų grupės nuomonę dėl atsparios sveikatos ir socialinės priežiūros organizavimo po COVID-19 pandemijos,

— atsižvelgdamas į 2019 m. spalio 17 d. Tarybos išvadas dėl gerovės ekonomikos,

— atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,

— atsižvelgdamas į Biudžeto komiteto ir Kultūros ir švietimo komiteto nuomones,

— atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A9-0026/2021),

A. kadangi, remiantis Eurostato pirmuoju 2020 m. metinio augimo vertinimu ([14]), BVP euro zonoje sumažėjo 6,8 proc., o ES – 6,4 proc.; kadangi, remiantis Komisijos 2020 m. žiemos Europos ekonomikos prognoze, 2021 m. ES BVP augs vos 1,4 proc., euro zonos BVP padidės 1,2 proc. ir tik 2022 m. ES ekonomikos našumas pasieks tokį lygį, koks buvo iki pandemijos; kadangi numatoma, kad 2022 m. privataus vartojimo augimas lėtės, daugiausia dėl išlikusio netikrumo dėl darbo ir pajamų perspektyvų, kurios greičiausiai lems prevencinių santaupų padidėjimą; kadangi kapitalo išlaidoms turėtų būti naudinga labai palanki pinigų politika, padidintos viešosios investicijos ir tikslinės vyriausybės paramos įmonėms sistemos; kadangi metinėje tvaraus augimo strategijoje nebuvo atsižvelgta į trečiosios ar tolesnių COVID-19 pandemijos bangų, kurios galėtų dar labiau pabloginti dabartines ekonomikos ir socialinės krizės sąlygas, scenarijų;

([11]) OL C 363, 2020 10 28, p. 80.
([12]) OL C 433, 2019 12 23, p. 9.
([13]) Priimti tekstai, P9_TA(2020)0371.
([14]) 2021 m. vasario 2 d. Eurostato preliminarus išankstinis įvertis: https://ec.europa.eu/eurostat/documents/portlet_file_entry/2995521/2-02022021-AP-LT.pdf/0e84de9c-0462-6868-df3e-dbacaad9f49f

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

B. kadangi kai kurių valstybių narių ES lėšos ir programos pagal 2014–2020 m. daugiametę finansinę programą (DFP) dar nėra visiškai panaudotos ir įgyvendintos; kadangi ekonomikos gaivinimo priemonė „Next Generation EU“ (NGEU), ypač Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP), bus finansuojama tik valstybėms narėms ratifikavus Tarybos sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053 ([15]);

C. kadangi ES institucijos ne kartą pripažino, kad būtina imtis veiksmų, kuriais siekiama spręsti sveikatos priežiūros nelygybės problemą ir ją pašalinti bei apsaugoti žmonių sveikatą šio ekonomikos nuosmukio metu ([16]);

D. kadangi dėl COVID-19 protrūkio iš pagrindų pasikeitė pastarųjų šešerių metų teigiama užimtumo lygio tendencija 27-iose ES valstybėse narėse, kai dėl to dirbančių asmenų skaičius antrąjį 2020 m. ketvirtį sumažėjo maždaug 6,1 mln., o numanomas sumažėjimas per 2020 m. sieks 4,5 proc. ([17]); kadangi, Eurostato duomenimis, 2019 m., prieš pandemiją, 8,5 proc. jaunesnių nei 60 metų amžiaus ES gyventojų gyveno namų ūkiuose, kuriuose per praėjusius metus suaugusieji dirbo mažiau nei 20 proc. viso didžiausio savaitės darbo valandų skaičiaus ir patyrė susirūpinimą keliantį dirbančiųjų skurdą ([18]); kadangi mažų garantijų darbas vis dar kelia didelį susirūpinimą, kuris daro neigiamą poveikį darbo rinkoms; kadangi darbo rinkoje likusių darbuotojų darbo valandos reikšmingai sumažėjo ir todėl jie prarado pajamų, ir kadangi šie pokyčiai turi didžiausią įtaką darbuotojams, priklausantiems pažeidžiamoms grupėms; kadangi ypatingą susirūpinimą kelia būsimoje EUROFOUND ataskaitoje pateikiamos įžvalgos, kad užimtumo sumažėjimas 27 ES valstybėse narėse per pirmąją pandemijos bangą buvo susijęs veikiau su didesniu darbuotojų neveiklumu nei nedarbu ir dėl to sumažėjusia sąsaja su darbo rinką ([19]);

E. kadangi numatoma, kad vidutinis išdirbtų valandų skaičius didės greičiau nei darbuotojų skaičius, ir užimtumo lygis taip pat gali sumažėti, kai nebebus vykdomos trumpalaikio darbo programos; kadangi darbuotojų perskirstymas paprastai yra ilgai trunkantis procesas, todėl prognozuojama, kad 2021 m. užimtumas šiek tiek mažės; kadangi, nepaisant laukiamo ekonomikos augimo kitais metais, ES nedarbo lygis turėtų toliau didėti nuo 7,7 proc. 2020 m. iki 8,6 proc. 2021 m. , ir manoma, kad 2022 m. jis sumažės iki 8,0 proc., o skirtumai valstybėse narėse išliks ([20]);

F. kadangi turėtų būti skatinamos investicijos, kuriomis galima padidinti bendrą gamybos veiksnių našumą, atsižvelgiant į iki šiol turimus įvairius rezultatus, įskaitant lėtą ekonomikos atgaivinimo tempą iki pandemijos, ir padidėjusį mažų garantijų darbą; kadangi šiuo metu vykdoma dvejopa pertvarka (žalioji ir skaitmeninė) turės svarbų ir skirtingą poveikį užimtumui pagal sektorius, regionus ir darbuotojų tipus; kadangi tai atvers naujų galimybių, tačiau ir kels didelių socialinių bei ekonominių problemų daugelyje regionų ir pramonės sektorių; kadangi ES reikia bendros strategijos, kuri būtų taikoma darbuotojams ir susijusioms įmonėms, kad nebūtų pamirštas nė vienas pilietis; kadangi COVID-19 krizė paspartino šį poveikį, ypač atsižvelgiant į darbo rinkos tendencijas, taip pat tikėtina turės įtakos švietimo, įgūdžių įgijimo ir kvalifikacijos kėlimo poreikiams; kadangi COVID-19 protrūkis sukėlė didelių pokyčių darbo rinkos praktikoje, ir daugiau nei trečdaliui ES darbuotojų teko dirbti iš namų ([21]); kadangi atsiribojimas nuo darbo turėtų būti pagrindinis principas, suteikiantis galimybę darbuotojams susilaikyti nuo su darbu susijusių užduočių ir elektroninio bendravimo ne darbo metu, nesukeliantis jokių padarinių, ir taip turėti tinkamą profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą;

([15]) 2020 m. gruodžio 14 d. Tarybos sprendimas 2020/2053 (ES, Euratomas) dėl Europos Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, kuriuo panaikinamas Sprendimas 2014/335/ES, Euratomas (OL L 424, 2020 12 15, p. 1).

([16]) 2020 m. spalio 16 d. Tarybos pranešimas dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl 2021–2027 m. laikotarpio Sąjungos veiksmų sveikatos srityje programos, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 282/2014 (programa „ES – sveikatos labui“), ir 2020 m. liepos 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl ES visuomenės sveikatos strategijos po COVID-19 (priimti tekstai, P9_TA(2020)0205);

([17]) 2020 m. lapkričio 18 d. Komisijos pasiūlymas dėl Komisijos ir Tarybos bendros užimtumo ataskaitos (COM(2020)0744).

([18]) Eurostatas, *Over 20 % of EU population at risk of poverty or social exclusion in 2019*, Europos Komisija, Liuksemburgas, 2020.

([19]) EUROFOUND, *COVID-19: Some implications for employment and working life*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021 (rengiamas spaudai).

([20]) J. Hurley, *COVID-19: A tale of two service sectors*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021.

([21]) EUROFOUND, *Living, working and COVID-19*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020, p. 9.

G. kadangi iki COVID-19 pandemijos Europos semestro metinėse apžvalgose ekonomikos tendencijos bendrai buvo apibūdinamos kaip teigiamos, nors valstybėse narėse jos atitinkamai skyrėsi; kadangi įrodymais pagrįsta tai, kad tarp asmenų, tarp valstybių ir regionų, taip pat valstybėse ir regionuose išlieka nuolatinė ir didėjanti nelygybė; kadangi tai sukelia daugialypiai skirtumai, kuriuos reikia šalinti taikant tarpsektorinį požiūrį, siekiant užtikrinti lygias galimybes ir orų gyvenimą visoms grupėms; kadangi kai kuriems regionams, turintiems didesnių priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo sunkumų, skiriama finansinė parama, pavyzdžiui, Teisingos pertvarkos fondo lėšos, kiti regionai, kurie yra pernelyg priklausomi nuo turizmo ir susijusių paslaugų, neatitinka reikalavimų naudotis specialiais pereinamojo laikotarpio fondais, nors kai kuriose šių regionų teritorijose nedarbo lygis yra didžiausias; kadangi valstybėse narėse darbuotojams ir įmonėms teikiama su COVID-19 susijusi pagalba labai skiriasi; kadangi visuotiniai uždaviniai, tokie kaip skaitmeninimas ir kova su klimato kaita, nepaisant COVID-19 krizės, išlieka, ir jiems spręsti reikalinga teisinga pertvarka, kad niekas nebūtų paliktas nuošalyje;

H. kadangi dėl COVID-19 krizės visame pasaulyje padidėjo darbo užmokesčio nelygybė, kuri tik iš dalies kompensuojama valstybės subsidijomis ir įgyvendinant minimaliojo darbo užmokesčio politiką, dėl to susidarė sunki padėtis, susijusi su nesaugumu ir nepakankamomis garantijomis; kadangi socialiniai ir ekonominiai krizės padariniai labiausiai veikia mažiau apmokamus darbuotojus, kuriuos sudaro neproporcingai daug moterų ir jaunimo, ir dėl to didėja nelygybė, trikdydama profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą;

I. kadangi valstybių narių socialinės apsaugos sistemos skirias ir susiduriama su didele įtampa siekiant sušvelninti socialinį krizės poveikį ir visiems užtikrinti deramas gyvenimo sąlygas bei galimybę naudotis pagrindinėmis paslaugomis, tokiomis kaip sveikatos priežiūra, švietimas ir būstas; kadangi būsto ir vaikų priežiūros išlaidos gali priversti namų ūkius skursti ir kadangi svarbu į tai atsižvelgti vertinant dirbančiųjų skurdą ir siekiant integruoti būsto išlaidas į standartinius socialinės padėties rodiklius; kadangi 2018 m. 9,6 proc. ES 27 ES valstybių narių gyventojų gyveno namų ūkiuose, kurie 40 proc. ar daugiau ekvivalentinių disponuojamųjų pajamų išleido būstui, nors buvo nustatyti dideli valstybių narių skirtumai; kadangi ES dirbančiųjų skurdas nuo 2008 m. ekonomikos ir finansų krizės didėjo ir manoma, kad 10 proc. dirbančių europiečių gresia skurdas ([22]);

J. kadangi jaunimo nedarbo lygis dėl COVID-19 krizės padidėjo ir 2020 m. rugsėjo mėn. siekė 17,1 proc. ir manoma, kad toliau didės; kadangi 11,6 proc.15–24 metų jaunuolių nesimoko, nedirba ir nedalyvauja mokymuose (NEET jaunimas)[15]; kadangi COVID-19 krizė paveikė socialiai nepalankioje padėtyje esančių grupių, tokių kaip vieniši tėvai, mažas pajamas gaunančios ir daugiavaikės šeimos, galimybes gauti išsilavinimą, nes jiems sunku gauti ar įpirkti skaitmeninę švietimo įrangą savo vaikams; kadangi didėjanti kartų nelygybė daro įtaką mūsų gerovės sistemos tvarumui ir demokratinei sveikatai; kadangi ekonominės pasekmės turės ilgalaikį neigiamą poveikį jaunimo užimtumui ir kadangi jaunimas gali turėti mažiau ir (arba) žemos kokybės galimybių ir blogas darbo sąlygas;

K. kadangi, vykstant pokyčiams darbo rinkoje, moterys ypač pažeidžiamos dėl socialinės priežiūros pareigų, nevienodo nemokamų namų ruošos ir priežiūros darbų pasiskirstymo, diskriminacijos dėl nėštumo ir motinystės, profesinės segregacijos ir dėl to, kad dirba mažų garantijų darbus; kadangi atlikus vertinimą tarp sektorių paaiškėjo, kad pažeidžiamų grupių moterys, pavyzdžiui, jaunos moterys su vaikais ir ypač vienišos motinos, romų tautybės moterys, neįgalios moterys ar migrantų kilmės moterys, dažniau atsiduria prastesnėje padėtyje ([23]);

([22]) Eurostatas, *1 in 10 employed persons at risk of poverty in 2018*, Europos Komisija, Liuksemburgas, 2020. https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/DDN-20200131-2

([23]) Moterų ir vyrų lygių galimybių patariamasis komitetas, *Opinion on Intersectionality in Gender Equality Laws, Policies and Practices*, Europos lyčių lygybės institutas, Vilnius, 2020.

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

L. kadangi lyčių užimtumo (11,4 proc.), vyrų ir moterų darbo užmokesčio (14 proc.) ir vyrų ir moterų pensijų skirtumas (30 proc.) tebėra neleistinai didelis; kadangi lyčių užimtumo skirtumo panaikinimas yra socialinė ir ekonominė būtinybė dėl padarinių moterų gyvenimui, įskaitant jų finansinį saugumą ir gyvenimo kokybę, ir dėl to, kad jo nuolatinės ekonominės išlaidos sudaro apie 320 mlrd. EUR 2018 m. duomenimis (2,4 proc. ES BVP) ([24]); kadangi gerinti moterų užimtumo galimybes, užtikrinant vienodą darbo užmokestį, sudarant palankias darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros sąlygas ir atitinkamai apskaičiuojant vaikų auginimo laikotarpius senatvės pensijų sistemose, įskaitant ir vyrus, nepaprastai svarbu siekiant tvaraus socialinio bei ekonominio augimo ir vystymosi ir ilgalaikio fiskalinio tvarumo ES;

M. kadangi marginalizuoti arba socialinę atskirtį ir skurdą patiriantys asmenys dėl COVID-19 pandemijos susiduria su ypatingais iššūkiais ir kadangi dėl to atsiradę darbo rinkos pokyčiai jiems padarė neproporcingą poveikį; kadangi ES romų populiacijos socialiniai ir ekonominiai rodikliai tebėra blogiausi: daugiau nei 80 proc. patiria skurdą ir socialinę atskirtį, tik 43 proc. dirba samdomą darbą ir NEET jaunimo dalis yra neproporcingai aukšta; kadangi romai nuo COVID-19 krizės nukentėjo ypač stipriai, visų pirma atsižvelgiant į jų galimybes gauti išsilavinimą ir dalyvauti mokymuose;

N. kadangi dėl pandemijos neįgalieji turėjo dar ribotesnes galimybes naudotis paslaugomis; kadangi skaitmeninė atskirtis, įskaitant skaitmeninį skurdą, žemą skaitmeninį raštingumą ir universalumo stoką, didina kliūtis neįgaliesiems naudotis socialinėmis teisėmis; kadangi Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros surinkti įrodymai atskleidė dideles kliūtis neįgaliems vaikams gauti išsilavinimą ([25]);

O. kadangi per COVID-19 pandemiją padidėjo laikinųjų darbuotojų nedarbo lygis; kadangi kas penktas ES darbuotojas dirba prastos kokybės darbą; kadangi prognozuojama, kad per kitą dešimtmetį darbo vietų poliarizacija toliau didės ir nestandartinių užimtumo formų daugės, taip pat bus daugiau darbo vietų aukštesnėje ir žemesnėje įgūdžių spektro dalyse ([26]); kadangi technologiniai pokyčiai ir dirbtinio intelekto naudojimas gali reikšmingai pakeisti darbo rinką; kadangi tai gali sukelti tolesnius pajamų skirtumus; kadangi darbo jėgos paklausa nuolat buvo silpniausia vidutinėje darbo užmokesčio skalėje, labiausiai pastebėta recesijos ir užimtumo sumažėjimo laikotarpiu 2008–2013 m. ([27]); kadangi tikėtina, kad ši tendencija dėl pandemijos dar labiau sustiprės; kadangi žemos kvalifikacijos darbo vietos visada bus labai svarbios visuomenei ir jose dirbantiems žmonėms turi būti užtikrintas tinkamas darbo užmokestis ir sąlygos; kadangi darbo rinkoje sparčiai pereinama prie ekologiškesnės ir labiau skaitmeninės aplinkos, kuriant darbo vietas, kurioms reikalingi atnaujinti gebėjimai, ir kadangi reikia daug dėmesio skirti visų amžiaus grupių darbuotojų mokymo, perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo strategijai; kadangi geresnės darbo sąlygos turi būti derinamos su naujų kokybiškų darbo vietų visiems kūrimu;

P. kadangi darnus vystymasis yra pagrindinis Europos Sąjungos tikslas, o socialinis tvarumas – pagrindinė sąžiningų ir įtraukių žaliųjų, skaitmeninių ir demografinių pokyčių sąlyga; kadangi socialinės rinkos ekonomika grindžiama dviem vienas kitą papildančiais ramsčiais, t. y. konkurencijos užtikrinimu ir tvirtomis socialinės politikos priemonėmis, kurios turėtų padėti pasiekti visišką užimtumą ir socialinę pažangą; kadangi trys darnaus vystymosi ramsčiai yra ekonominis, socialinis ir aplinkos ramsčiai; kadangi darnus vystymasis grindžiamas, be kita ko, visišku užimtumu ir socialine pažanga; kadangi tai yra vienas pagrindinių Europos Sąjungos tikslų, nustatytų Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 3 straipsnio 3 dalyje;

([24]) EUROFOUND, *Women and labour market equality: Has COVID-19 rolled back recent gains?*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020.

([25]) Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra, *Coronavirus pandemic in the EU – fundamental rights implications: focus on social rights*, Biuletenis Nr. 6, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2020.

([26]) EUROFOUND, *Upward convergence in the EU: Concepts, measurements and indicators*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2018.

([27]) Europos Komisija, *Labour market and wage developments in Europe defy economic slowdown*, Europos Komisija, Briuselis, 2019.

Q. kadangi sveikatos netolygumai, nulemti socialinės ir ekonominės padėties, jau buvo dideli prieš COVID-19 krizę; kadangi tikėtinos gyvenimo trukmės ilgėjimas ES sulėtėjo ir yra netolygus; kadangi COVID-19 krizė pablogino fizinės ir psichinės sveikatos rezultatus, ypač labiausiai pažeidžiamų grupių;

R. kadangi COVID-19 poveikį sustiprino jau esami netolygumai, kurie pastarąjį dešimtmetį didėjo; kadangi investicijų į viešąsias paslaugas nutraukimas po pasaulinės finansų krizės prisidėjo prie sveikatos poreikių netolygumų didėjimo;

S. kadangi atsirado naujų užimtumo formų, kurios, kaip tikimasi, gerokai pakeis darbo būdą ateityje, arba jos sustiprėjo, pvz., nuotolinis darbas arba nestandartiniai darbo būdai; kadangi dėl judėjimo suvaržymų taip pat susidurta su nauja realybe bei išryškėjo esamos tendencijos, įskaitant profesinio ir asmeninio gyvenimo ribų nykimą, didėjantį smurtą šeimoje, darbuotojų sveikatos problemas, susijusias ne tik su COVID-19 pandemija, pvz., raumenų ir kaulų sistemos sutrikimus ir psichologines problemas, taip pat sunkumus siekiant profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros naujoje pasikeitusių darbo modelių realybėje ir būtinybę derinti darbą su priežiūros pareigomis ir dažnai mokymusi namuose;

T. kadangi pandemija padidino sveikatos ir socialinius netolygumus ([28]) įvairiose grupėse, įskaitant vaikus mažas pajamas gaunančiose šeimose ir vyresnio amžiaus žmones, ir kadangi prognozuojama, kad skurdo lygis didės (šiuo metu daugiau kaip 90 mln. piliečių ES gresia skurdas ([29])), kaip vienas iš COVID-19 pandemijos padarinių, ir darys poveikį naujoms piliečių grupėms; kadangi EUROFOUND siūlo papildyti prie Europos socialinių teisių ramsčio pridėtą Socialinių rodiklių suvestinę papildomais rodikliais, pvz., darbo kokybės, socialinio teisingumo ir lygių galimybių, įtraukiant tvirtas socialinės gerovės sistemas ir sąžiningą judumą;

U. kadangi, siekiant rasti darbo rinkai pritaikytus sprendimus, labai svarbu palaikyti socialinį dialogą ES socialiniame modelyje; kadangi dėl decentralizacijos proceso, kuris įvyko po 2008 m. krizės ir kai kurių valstybių narių darbo rinkose pradėtų reformų, socialinis dialogas susilpnėjo, o kolektyvinių derybų aprėptis visoje ES sumažėjo, kaip nurodoma Europos semestro šalių ataskaitose; kadangi EUROFOUND nustatė, kad socialinių partnerių dalyvavimas rengiant darbo rinkos politikos atsaką į COVID-19 buvo ribotesnis daugelyje valstybių narių nei esant nekrizinėms situacijoms ([30]);

V. kadangi pajamų nelygybė ES ir toliau yra didelė; kadangi mokesčių ir darbo sąnaudų konkurencija yra žalinga bendrajai rinkai ir valstybių narių sanglaudai; kadangi tinkamai parengtos progresyvios mokesčių ir išmokų sistemos, socialinės investicijos ir kokybiškų viešųjų bei socialinių paslaugų teikimas yra esminiai svertai, padedantys užkirsti kelią nepalankių sąlygų perkėlimui iš vienos kartos į kitą;

W. kadangi pandemija smarkiai paveikė ES švietimo sistemą ir dėl to buvo uždarytos mokyklos, universitetai ir kolegijos; kadangi neigiamas su fizine, psichine sveikata ir švietimu susijęs aktyvaus mokyklų uždarymo poveikis vaikams greičiausiai atsvertų sprendimo uždaryti mokyklas naudą, ypač vietovėse, kuriose gyventojams gresia skurdas ar socialinė atskirtis;

X. kadangi dėl demografinių sunkumų reikia visapusiško požiūrio, grindžiamo įvairiais įtraukiais nediskriminaciniais politiniais sprendimais pensijų, socialinio draudimo ir apsaugos, kokybiškos ir prieinamos priežiūros paslaugų ir infrastruktūros vaikams, vyresnio amžiaus asmenims ir neįgaliesiems, paramos šeimoms, būsto, ankstyvojo ugdymo mokyklų, ilgalaikės priežiūros, sveikatos priežiūros sistemų, įskaitant profilaktinę sveikatos priežiūrą ir psichosocialinę paramą, kovos su skurdu ir socialine atskirtimi, migrantų integracijos, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyros,

---

([28]) EuroHealthNet, *Recovering from the COVID-19 pandemic and ensuring health equity – The role of the European Semester*, EuroHealthNet, Briuselis, 2020.

([29]) Eurostatas, *People at risk of poverty or social exclusion*, Europos Komisija, Liuksemburgas, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/t2020_50/default/table?lang=en

([30]) Būsimos ataskaitos; EUROFOUND, *COVID-19: Some implications for employment and working life*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021. EUROFOUND, *Involvement of social partner in policy making during COVID-19*, Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021.

lyčių lygybės, sveiko ir aktyvaus senėjimo, aukšto užimtumo lygio ir darbo užmokesčio srityse; kadangi geros darbo ir gyvenimo sąlygos per visą gyvenimą turi esminę reikšmę siekiant užkirsti kelią priežiūros poreikiams ir kadangi tinkamas ir įperkamas būstas ir kokybiška vietinė aplinka, įskaitant fizinius, socialinius ir paslaugų teikimo aspektus, yra svarbūs, nes taip palengvinamas savarankiškas gyvenimas;

Y. kadangi EUROFOUND nustatė, kad ilgalaikę priežiūrą teikiančių darbuotojų skaičius per pastarąjį dešimtmetį išaugo trečdaliu, ir tai yra pagrindinis sektorius, į kurį reikia atsižvelgti, ne tik siekiant užtikrinti senėjančios visuomenės gyvenimo kokybę, bet ir aptariant lyčių lygybę trimis aspektais: šiuo metu daugiausia ilgalaikę priežiūrą teikia neformalūs slaugytojai, kurių dauguma yra motery; dauguma sektoriaus darbuotojų yra moterys, ir ši padėtis beveik nepakito, taip pat dauguma slaugos gavėjų yra moterys, kurių vidutinė gyvenimo trukmė yra didesnė nei vyrų visose valstybėse narėse ([31]);

Z. kadangi susiduriame su kritiniu mūsų istorijos laikotarpiu, kai dideliu mastu abejojama idėja, kad ekonomikos augimas automatiškai pasiskirsto po visus visuomenės sektorius; kadangi matome, kaip retėja vidurinioji klasė, daugėja mažų garantijų darbo sąlygų ir dirbančiųjų skurdo atvejų tarp darbininko statusą turinčių, žemos kvalifikacijos ir platformų darbuotojų ir didėja pajamų ir turto poliarizacija; kadangi kultūros ir kūrybos sektorių, turizmo sektorių, įskaitant renginius ir pasirodymus, kultūrinį turizmą, nematerialiojo kultūros paveldo praktiką, taip pat mažąsias ir vidutines įmones (MVĮ), savarankiškai dirbančius asmenis, vietos ir šeimos verslo įmones ekonominiu požiūriu smarkiai paveikė priemonės, kuriomis buvo siekiama sustabdyti COVID-19 plitimą;

AA. kadangi panašu, jog nuo recesijos pradžios padidėjo asmenų, kurie dirba nestandartinių užimtumo formų darbą, skurdo grėsmė, ir šią tendenciją dar labiau paaštrino užsitęsusi COVID-19 pandemija;

AB. kadangi, priešingai nei išstūmimo hipotezėje, kuri ekonominio mąstymo srityje dominavo pastaruosius tris dešimtmečius, šioje naujoje ekonomikos paradigmoje pagrindinis vaidmuo turėtų tekti viešosioms investicijoms ir jų pritraukimo poveikiui; kadangi sanglaudos politika, kaip pagrindinė ES investicijų į socialinį, ekonominį ir teritorinį vystymąsi politika, pasirodė esanti veiksminga mažinant nelygybę ir regionų skirtumus, visų pirma skurdžiausiuose regionuose; kadangi socialinė sanglauda yra išankstinė ekonomikos augimo, darbo vietų kūrimo ir užimtumo sąlyga;

AC. kadangi COVID-19 pandemija ir krizė parodė, kad kova su benamyste yra visuomenės sveikatos klausimas; kadangi kiekvieną naktį Europos Sąjungoje apie 700 000 benamių žmonių turi nakvoti gatvėje arba prieglaudose, ir šis skaičius per pastaruosius dešimt metų išaugo 70 proc.;

1. primena, kad Komisija 2020 m. metinėje tvaraus augimo strategijoje ir Europos semestro 2020 m. pavasario ir vasaros teisės aktų rinkiniuose pabrėžė, kad Europos semestras turėtų padėti įgyvendinti Europos žaliąjį kursą, Europos socialinių teisių ramstį ir JT DVT; palankiai vertina tai, kad į 2021 m. metinę tvaraus augimo strategiją įtrauktas Europos socialinių teisių ramstis ir JT DVT; ragina nedelsiant naujajame socialiniame ir ekonomikos modelyje, kuriuo gerinama ES žmonių gerovė, sąžiningumui ir socialinėms teisėms teikti tiek pat svarbos kiek makroekonominiam stabilumui; pabrėžia esminį Socialinių rodiklių suvestinės vaidmenį Europos semestre ([32]);

2. atkreipia dėmesį į Europos fiskalinės valdybos išvadą, kad fiskalinė sistema turi būti peržiūrėta siekiant sumažinti sudėtingumą ir neaiškumą, pasiūlyti geresnę ir pastovesnę tvarų augimą skatinančių valdžios sektoriaus išlaidų apsaugą ir nustatyti realistiškus valstybių narių skolos mažinimo tikslus, kurie nekenktų aukštynkryptei socialinei konvergencijai; primygtinai ragina Komisiją užtikrinti, kad visų valstybių narių socialine ir ekonomine, makroekonomine ir fiskaline politika būtų prisidedama prie Europos socialinių teisių ramsčio, Europos žaliojo kurso ir JT DVT tikslų ir uždavinių ir juos atitiktų ir kad socialiniai ir aplinkosaugos tikslai ir uždaviniai būtų nustatyti pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 121 straipsnyje nurodytą daugiašalės priežiūros procedūrą, taip pat atsižvelgiant į sustiprintą makroekonominio disbalanso procedūrą; mano, kad dėl JT DVT ir socialinio ramsčio įtraukimo į Europos semestro taikymo sritį reikės

([31]) EUROFOUND, *Long-term care workforce: employment and working conditions*., Europos Sąjungos leidinių biuras, Liuksemburgas, 2021.
([32]) Socialinių rodiklių suvestinė. Eurostatas, 2020 m., https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-pillar-of-social-rights/indicators/social-scoreboard-indicators.

pakoreguoti esamus rodiklius ir turės būti sukurti nauji rodikliai, kad būtų galima stebėti ES ekonominės, aplinkos ir socialinės politikos įgyvendinimą, taip pat politikos tikslų ir skiriamų biudžeto lėšų darną; ragina Komisiją nedelsiant sukurti JT DVT išlaidų stebėjimo metodiką ES biudžetui, kuri taip pat galėtų būti naudojama vertinant nacionalines ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano investicijas;

3. pažymi, kad praėjus 10 metų nuo Europos semestro ekonominės politikos koordinavimo ciklo pradžios užimtumo ir socialinės pusiausvyros sutrikimai ES, pvz., darbo rinkos segmentacija, darbo užmokesčio skirtumai, didėjanti nelygybė ir skurdas, ypač vaikų skurdas, ne tik nebuvo išspręsti, tačiau net pablogėjo, o tai rodo, kad kai kurių valstybių narių viešosios politikos nepakanka tvirtoms socialinės apsaugos sistemos ir teisingesnei ES darbo rinkai sukurti ir kad reikia imtis tvirtesnės politikos ir koordinavimo ES lygmeniu; yra tvirtai įsitikinęs, kad ES parama neturi apsiriboti vien lėšų skyrimu; pabrėžia, jog svarbu atsižvelgti į dabartinės sveikatos ir ekonomikos krizės metu įgytą patirtį ir imtis aktyvių veiksmų ateityje;

4. pabrėžia, kad reikia stiprinti demokratinę atskaitomybę už dabartinį semestro vertinimo procesą; ragina Komisiją ir valstybes nares pertvarkyti finansų srities teisinę sistemą ir Europos semestro procesą, siekiant stiprinti demokratinę atskaitomybę ir Europos Parlamento dalyvavimą, stiprinti ES ir nacionalinių socialinių partnerių vaidmenį ir apsaugoti socialinės pažangos tikslus, susijusius su socialinės gerovės sistemomis ir kokybišku užimtumu būsimose koregavimo programose ir Europos žaliojo kurso programoje;

5. pabrėžia, kad jis turėtų aktyviau dalyvauti Europos semestro procese, įskaitant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas; pabrėžia, kad formuojant Europos semestrą svarbu užtikrinti įtraukesnį socialinį dialogą su socialiniais partneriais, pilietine visuomene, jaunimo organizacijomis ir vietos bei regionų valdžios institucijomis; pabrėžia, kad veiksminga, skaidri, išsami, į rezultatus orientuota ir jais grindžiama socialinio atsekamumo metodika, kuri bus parengta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonei, patobulins Europos semestrą, nes bus geriau atspindėti socialiniai, lyčių aspekto ir aplinkosaugos uždaviniai ir jiems suteikta tokia pati svarba kaip fiskaliniam koordinavimui, ir, pvz., daugiau dėmesio bus skiriama agresyviam mokesčių planavimui, skurdo mažinimui, lyčių lygybei, socialiniam teisingumui, socialinei sanglaudai ir aukštynkryptei konvergencijai;

6. mano, kad tvariame semestro procese turi būti vienodai susitelkta į trijų aspektų tvarumą: aplinkos tvarumą, ekonomikos tvarumą ir socialinį tvarumą; pakartoja, kad socialinį tvarumą galima pasiekti tik sumažinus nelygybę ir skurdą ir teikiant socialines ir užimtumo galimybes ir užtikrinant bendrą klestėjimą; pabrėžia, kad socialinis teisingumas, deramas darbas gaunant pragyvenimą užtikrinantį darbo užmokestį, lygios galimybės, sąžiningas judumas ir tvirtos socialinės gerovės sistemos yra esminiai teisingo perėjimo prie tvarios ir socialios EU aspektai; ragina Komisiją atidžiai įvertinti Metinės tvaraus augimo apžvalgos aspektus, kad jie visiškai atitiktų ES sutarties 3 straipsnį, kuriame darnus vystymasis yra nustatytas kaip tikslas, kurio turi siekti ES, remdamasi subalansuotu ekonomikos augimu ir kainų stabilumu, labai konkurencinga socialinės rinkos ekonomika, kuria siekiama visiško užimtumo ir socialinės pažangos, bei aukšto lygio apsauga ir aplinkos kokybės gerinimu; ragina Komisiją ir valstybes nares kartu su Europos Parlamentu sutelkti dėmesį į šių problemų sprendimą vykdant ES ekologinę ir socialinę politiką, kuria derinama bendra ekonominė gerovė, socialinė pažanga ir darnus vystymasis;

Europos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonės socialinis aspektas

7. palankiai vertina tai, kad priimta Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP); sutinka, kad EGADP bus sieta su Europos semestro procesu; pabrėžia, kad šių dviejų procesų koordinavimas turi būti skaidrus ir juo turi būti remiami svarbiausi ES tikslai, tokie kaip Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimas, JT DVT, ES lyčių lygybės strategija, Europos žaliasis kursas ir skaitmeninė pertvarka; pabrėžia, kad Europos semestras, įskaitant Europos socialinių teisių ramsčio principus, yra pagrindas, padedantis nustatyti nacionalinius reformų prioritetus ir stebėti jų įgyvendinimą; primygtinai tvirtina, kad reformos turi būti grindžiamos solidarumu, integracija, socialiniu teisingumu ir sąžiningu turto paskirstymu, siekiant kurti kokybiškas darbo vietas, užtikrinti tvarų ekonomikos augimą, vienodas galimybes ir sąlygas naudotis socialinės apsaugos sistema, apsaugoti pažeidžiamoms grupėms priklausančius asmenis ir pagerinti visų ES piliečių gyvenimo standartus;

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

8. supranta, kad valstybės narės, norėdamos pasinaudoti fondu, į savo nacionalinius ekonomikos atgaivinimo planus turi įtraukti socialinės ir teritorinės sanglaudos, vaikų ir jaunimo priemones; pažymi, kad EGADP reglamente socialiniai orientyrai ir tikslai nebuvo aiškiai apibrėžti ir nenumatyti, tačiau pagal priimtą reglamentą Komisija turėtų nustatyti bendrus rodiklius, kurie būtų naudojami teikiant pažangos ataskaitas ir siekiant stebėti bei vertinti priemonę, ir turėtų apibrėžti ataskaitų apie socialines išlaidas, įskaitant susijusias su vaikais ir jaunimu, teikimo pagal šią priemonę metodiką; atkreipia dėmesį į tai, kad ypač svarbūs rodikliai, susiję su Europos socialinių teisių ramsčio principų įgyvendinimu, kokybišku užimtumu, aukštynkrypte socialine konvergencija, lygiateisiškumu ir galimybėmis naudotis socialinė apsauga, švietimu ir įgūdžiais bei investicijomis į vaikų ir jaunimo galimybes, susijusias su švietimu, sveikata, mityba, darbu ir būstu, taip pat atsižvelgiant į vaiko garantijų sistemos ir Jaunimo garantijų iniciatyvos tikslus; ragina Komisiją vykdant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo dialogą bendradarbiauti su Europos Parlamentu, socialiniais partneriais ir pilietine visuomene siekiant apibrėžti šiuos rodiklius pagal Europos Parlamento rezoliucijoje dėl tvirtos socialinės Europos teisingai pertvarkai užtikrinti nustatytus rodiklius, siekiant įvertinti investicijas į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir jų reformas, taip pat siūlomas priemones, kuriomis būtų užtikrinta pažanga siekiant šių tikslų;

9. atkreipia dėmesį į tai, kad valstybės narės parengs savo pritaikytus nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, grindžiamus EGADP kriterijais ir šešių ramsčių metodu ir investavimo ir reformų prioritetais, kurie nustatyti įgyvendinant Europos semestrą, atsižvelgdamos į savo nacionalines reformų programas, nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, teisingos pertvarkos planus, Jaunimo garantijų iniciatyvos įgyvendinimo planus, partnerystės susitarimus ir veiksmų programas, finansuojamas iš ES fondų; primena, kad kiekviena valstybė narė į savo nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą turi įtraukti išsamų paaiškinimą, kaip planas padeda įgyvendinti Europos socialinių teisių ramstį, taip pat kaip juo padedama kurti kokybiškas darbo vietas, didinama socialinė konvergencija, investicijos į jaunimą ir vaikus, lyčių lygybė ir lygios galimybės visiems; ragina valstybes nares taip pat įtraukti socialinius tikslus ir orientyrus ir nurodyti numatomą investicijų į socialinę pažangą siekiant šių tikslų dydį; primygtinai reikalauja, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu būtų prisidedama prie Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų, įgyvendinant ES tvaraus ekonomikos augimo strategiją, kaip nustatyta Europos žaliajame kurse, ir laikantis Europos socialinių teisių ramsčio principų; ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos teikiamomis galimybėmis, siekiant remti sunkumų ir likvidumo trūkumą patiriančias įmones, visų pirma gerinti MVĮ galimybes gauti viešąjį ir privatųjį finansavimą, apsaugoti ES dirbančių žmonių darbo vietas, darbo užmokestį ir darbo sąlygas ir investuoti į žmones ir socialinės gerovės sistemas;

10. ragina Komisiją įtraukti socialinius rodiklius iš Europos semestro socialinių rodiklių suvestinės, visų pirma rodiklius, susijusius su deramu darbu, socialiniu teisingumu ir lygiomis galimybėmis, tvirtomis socialinės gerovės sistemomis ir sąžiningu judumu, į bendrus rodiklius, kurie turi būti naudojami EGADP teikiant pažangos ataskaitas, stebint įgyvendinimo priemones ir vertinant planus, taip pat į ataskaitų apie socialines investicijas, įskaitant Vaikų garantijų iniciatyvą ir Jaunimo garantijų iniciatyvą, teikimo metodiką; pabrėžia, kad Europos Parlamentas atidžiai analizuos deleguotąjį aktą, kurį Komisija pateiks šiuo klausimu, siekdamas nustatyti, ar socialiniai rodikliai, suvestinė ir socialinė metodika atitinka tikslus, ir patikrinti, ar nereikia teikti prieštaravimų;

11. mano, kad tvirtos socialinės gerovės sistemos, pagrįstos stipriomis ekonominėmis ir socialinėmis struktūromis, padeda valstybėms narėms veiksmingiau reaguoti į sukrėtimus, užtikrinant priemonių teisingumą ir įtraukumą, ir greičiau po jų atsigauti; pabrėžia, kad socialinės gerovės sistemos padeda užtikrinti galimybę ES visuomenėms ir visiems jos gyventojams gauti visuminių paslaugų ir ekonominę paramą, kurių jiems reikia, kad būtų užtikrintas deramas gyvenimas, ir apima šias intervencinių veiksmų sritis: socialinę apsaugą, sveikatos priežiūrą, švietimą ir kultūrą, būstą, užimtumą, teisingumą ir socialines paslaugas pažeidžiamoms grupėms; be to, pabrėžia, kad socialinės gerovės sistemos atlieka pagrindinį vaidmenį siekiant užtikrinti darnų socialinį vystymąsi, kovojant su skurdu ir socialine atskirtimi, taip pat skatinant lygybę ir socialinį teisingumą; įspėja, kad COVID-19 krizės metu socialinės gerovės sistemos patiria precedento neturintį spaudimą, nes jos nebuvo suprojektuotos taip, kad tenkintų socialinę paklausą, kylančią kritinės sveikatos priežiūros ir ekonominės padėties atvejais; ragina valstybes nares, pasinaudojant ES parama, stiprinti socialinės gerovės sistemas, kad jos galėtų gerai veikti ir padėti visiems gyventojams, ypač krizės ar sisteminių sukrėtimų atvejais, be kita ko, ragina nustatyti socialinių investicijų tikslus, kurie atitiktų skaitmeninių ir žaliųjų investicijų užmojus;

12. ragina Komisiją ir valstybes nares, kai jos rengia ir įgyvendina savo ekonomikos gaivinimo priemones, atsižvelgti į vaikų poreikius ir imtis priemonių, kuriomis užtikrinamos lygios galimybės visiems vaikams gauti paramą ikimokykliniu laikotarpiu, mokytis naujų technologijų, įgyti įgūdžių ir išmokti etiškai bei saugiai naudotis skaitmeninėmis priemonėmis, taip pat socialinės, psichinės, kultūrinės ir fizinės gerovės galimybės; ragina Komisiją pasiūlyti plataus užmojo kovos su

skurdu strategiją ir skirti didesnį biudžetą Vaikų garantijų iniciatyvai; ragina Komisiją užtikrinti, kad būsimomis vaiko garantijų sistemomis būtų užtikrintos lygios vaikų galimybės naudotis nemokama sveikatos priežiūra, nemokamomis švietimo paslaugomis, nemokama vaikų priežiūra, deramu būstu ir tinkama mityba;

13. mano, kad tvarų augimą ir sąžiningumą skatinančiomis reformomis ir investicijomis, įtrauktomis į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, turi būti šalinami struktūriniai socialinių paslaugų ir socialinės apsaugos sistemų trūkumai ir sustiprintas jų atsparumas; pakartoja, kokia svarbi sanglaudos politika, kurią Parlamentas supranta kaip strategiją, kuria skatinamas ir remiamas jos valstybių narių ir regionų bendras harmoningas vystymasis, siekiant mažinti skirtumus ES, daugiausia dėmesio skiriant vargingiausiems regionams, ir taip stiprinti ekonominį ir teritorinį vystymąsi bei socialinę sanglaudą; šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad reformomis ir investicijomis į socialinę ir teritorinę sanglaudą taip pat turėtų būti prisidedama prie kovos su skurdu ir kovos su nedarbu ir kad jos turėtų padėti kurti kokybiškas ir stabilias darbo vietas, įtraukti ir integruoti palankių sąlygų neturinčias grupes, padėti stiprinti socialinį dialogą, verslumą, socialinę infrastruktūrą, taip pat socialinės apsaugos ir socialinės gerovės sistemas;

14. mano, jog siekiant užtikrinti, kad ES išliktų atspari, būtina orientuoti visas politikos priemones į ilgalaikio atsigavimo užtikrinimą, vengti pernelyg anksti nutraukti veiksmus ir finansines priemones, kuriomis remiamos įmonės ir darbuotojai, ir prireikus juos stiprinti atitinkamose srityse; palankiai vertina tai, kad pagal Stabilumo ir augimo paktą pradėta taikyti bendroji nukrypti leidžianti išlyga truks bent iki 2021 m. pabaigos; tikisi, kad ji ir toliau bus taikoma tol, kol bus jos taikymą pagrindžianti priežastis; primygtinai reikalauja, kad rengiant būsimas koregavimo programas daugiausia dėmesio būtų skiriama tvariam augimui ir kokybiškų darbo vietų kūrimui, kad jos būtų nuoseklios ir netrukdytų vykdyti reformų ar investicijų į socialinę pažangą siekiant socialinių orientyrų ir tikslų, nustatytų Europos semestro procese ir nacionaliniuose ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planuose, o ypač pažangos mažinant skurdą ir nelygybę; pažymi, jog turės būti užtikrinta finansinė parama pagal EGADP, kad valstybės narės galėtų pasiekti šiuos socialinius orientyrus ir tikslus; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tvarias investicijas ir remti MVĮ bei jų darbuotojus pereinant prie labiau skaitmeninės ir ekologiškesnės ekonomikos ir atnaujinant ekonominę veiklą, taip pat tinkamai atsižvelgti į MVĮ analizuojant galimą fiskalinio konsolidavimo politikos poveikį joms, nes MVĮ yra vienas iš pagrindinių ES ekonomikos variklių ir itin svarbios tvariam augimui;

15. mano, kad ekonomikos valdysenos sistemoje turi būti vengiama procikliškumo, dėl kurio gali padidėti skurdas ir nelygybė ir nukrypta nuo socialinių tikslų, dėl kurių susitarta priimant EGADP; ragina įvertinti galimas neigiamas socialines bendrosios nukrypti leidžiančios išlygos netaikymo pasekmes atsižvelgiant į SESV 9 straipsnį; ragina Komisiją ir valstybes nares, atsižvelgiant į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo dialogą ir Tarpinstitucinį susitarimą dėl geresnės teisėkūros, bendradarbiauti su Europos Parlamentu siekiant pasiūlyti būtinus ekonomikos valdysenos pakeitimus, kuriais būtų užtikrinta socialinė pažanga ir apsaugoti labiausiai pažeidžiami asmenys nuo bet kokių būsimų koregavimo programų padarinių;

16. pripažįsta, kad priemonei „Next Generation EU“ numatyta daug lėšų, tačiau apgailestauja dėl to, kad perskirstymo ir stabilizavimo funkcijos yra ribotos, nes ES biudžetas nėra didelis, jis yra rėmimosi išlaidomis pobūdžio ir yra grindžiamas subalansuotumo principu; pripažįsta socialinės ir sanglaudos politikos priemonių svarbą ir tikisi jas sustiprinti, jei iškiltų daugiau poreikių; pabrėžia, kad dėl to labai svarbu visapusiškai pasinaudoti visomis DFP, priemonės „Next Generation EU“ ir nuosavų išteklių sistemos teikiamomis galimybėmis siekiant remti įtraukų nacionalinį ekonomikos atsigavimą, socialinį teisingumą ir aplinkosauginį, ekonominį, socialinį bei integracinį atsparumą, taip pat skatinti socialinę politiką ir investicijas, sykiu stiprinant ES biudžetą didesniu nuosavų išteklių portfeliu;

17. mano, kad tiek priemonėje „Next Generation EU“, tiek DFP, tiek ES biudžete reikia numatyti investicijas į socialinius tikslus, ypač į socialinę pažangą, kaip nustatyta ES sutarties 3 straipsnyje ir SESV 9 straipsnyje, kurios būtų palyginamos su investicijų į žaliąją ir skaitmeninę sritis užmojais, ir yra įsitikinęs, kad skurdo ir nelygybės mažinimas taip pat turėtų būti horizontalus visų sprendimų dėl išlaidų aspektas; mano, kad siekiant tvirto ir įtraukaus ekonomikos atsigavimo gali reikėti sustiprinti ES biudžeto perskirstymo ir stabilizavimo funkcijas; ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti visomis DFP, priemonės „Next Generation EU“ ir nuosavų išteklių sistemos teikiamomis galimybėmis, siekiant remti socialinius tikslus ir socialinį teisingumą, kai jos rengia ir įgyvendina savo nacionalinio ekonomikos gaivinimo priemones, kad būtų sustiprinti socialiniai užmojai tiek DFP, tiek EGADP; be to, ragina valstybes nares paspartinti ES programų ir fondų pagal 2014–2020 m. DFP įgyvendinimą ir skubiai ratifikuoti Sprendimą (ES, Euratomas) 2020/2053; pabrėžia, kad naujų nuosavų išteklių nustatymo veiksmų gairių įgyvendinimas bus labai svarbus siekiant grąžinti skolintas lėšas, išleidžiamas pagal ES ekonomikos gaivinimo priemonę, jei norima išvengti netinkamo ES išlaidų arba investicijų į užimtumą ir socialinę politiką pagal 2021–2027 m. DFP mažinimo;

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

18. palankiai vertina tai, kad į Europos semestrą įtraukti elementai, susiję su konkrečia pagal EGADP vykdoma veikla švietimo, kultūros, sporto ir žiniasklaidos sektoriuose; ragina Komisiją atidžiai stebėti valstybių narių pažangos ataskaitas dėl nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimo vykdant Europos semestrą, siekiant patikrinti, kokiu mastu buvo pasiekti EGADP tikslai;

19. pabrėžia, kad 2021 m. metinėje tvaraus augimo strategijoje minimas ES konkurencingo tvarumo tikslo įgyvendinimas, bet ši sąvoka nėra apibrėžta kaip tikslas ES sutartyse ir ji neįtraukta į Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus; todėl ragina Komisiją siekti tikslų, apibrėžtų ES sutarties 3 straipsnyje ir SESV 8–11 straipsniuose, taip pat tiksliau apibrėžti atsparumo sąvoką, kuri suprantama kaip gebėjimas ne tik atlaikyti ir įveikti iššūkius, bet ir tvariai, teisingai ir demokratiškai įgyvendinti permainas ([33]);

20. pabrėžia, kad socialinė pažanga yra vienas iš ES tikslų, nurodytų ES sutarties 3 straipsnio 3 dalyje; pažymi, kad įgyvendinant susitarimą dėl DFP turi būti tinkamai atsižvelgiama į sunkias socialines COVID-19 pandemijos pasekmes ir poreikį tvirtai reaguoti investicijomis, kad būtų išvengta dar didesnio nedarbo, skurdo ir socialinės atskirties didėjimo, užtikrinant, kad nė vienas nebūtų paliktas nuošalyje; pabrėžia, kad socialinę pažangą reikia padaryti investicijų prioritetu kartu su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, siekiant apsaugoti kiekvieną žmogų visuomenėje, o ypač pažeidžiamiausius, nuo neigiamo dabartinės krizės poveikio ir mažinti nelygybės plėtrą; primena, jog Komisija apskaičiavo, kad į socialinę infrastruktūrą reikia investuoti 192 mlrd., iš kurių sveikatai ir ilgalaikei priežiūrai reikia skirti 62 proc. (įperkamam būstui – 57 mlrd., sveikatos priežiūrai – 70 mlrd., ilgalaikei priežiūrai – 50 mlrd., švietimui ir mokymuisi visą gyvenimą – 15 mlrd.) ([34]); dar kartą pabrėžia projektų, kuriais daromas teigiamas socialinis poveikis ir didinama socialinė įtrauktis, svarbą; primena, kad socialinės pažangos planus būtina įtraukti į nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus ir išdėstyti, kaip bus įgyvendinamas Europos socialinių teisių ramstis ir socialinės investicijos, siekiant sumažinti investicijų į socialinę infrastruktūrą deficitą; pabrėžia Europos Parlamento, kaip vieno iš teisėkūros institucijų, vaidmenį ir ragina atsižvelgti į jo indėlį užtikrinant demokratinę ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų stebėseną; ragina valstybes nares įdiegti mechanizmus, kuriais užtikrinamas dialogas su regioniniais socialiniais partneriais;

21. ragina valstybes nares padidinti bendrojo vidaus produkto asignavimus švietimui ir į savo nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus įtraukti plataus užmojo investicijas į visus švietimo lygmenis, įskaitant profesinį rengimą ir mokymą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, nes tai yra ekonomikos atsigavimo, kuriuo skatinama socialinė sanglauda ir kovojama su nelygybe, veiksnys;

Socialinis aspektas

22. ragina Komisiją ir valstybes nares aktyviai kovoti su skaitmenine atskirtimi naudojantis viešosiomis paslaugomis, kurių dauguma per COVID-19 pandemiją buvo skaitmenizuotos, užtikrinant ES paramą, be kita ko, finansinę, socialinėms inovacijoms vietos lygmeniu, kad viešosios paslaugos būtų lengviau prieinamos, įskaitant gebėjimų stiprinimą ir novatoriškų e. įtraukties ir duomenų raštingumo iniciatyvų plėtrą taikant principą „iš apačios į viršų“, siekiant užtikrinti, kad visi ES gyventojai galėtų naudotis kokybiškomis, prieinamomis ir vartotojui patogiomis visuotinės svarbos paslaugomis; pabrėžia, kad svarbu toliau gerinti skaitmeninius įgūdžius ir skatinti įmonių ir viešojo administravimo institucijų skaitmeninę transformaciją; pabrėžia, kad skaitmeninant viešąsias paslaugas galima prisidėti prie palankesnių sąlygų sąžiningam darbo jėgos judumui, ypač socialinės apsaugos sistemų koordinavimo srityje, ir ragina valstybes nares įsipareigoti skatinti tokį skaitmeninimą; pabrėžia, kad valstybės narės taip pat turėtų sutelkti dėmesį į inovacijas ir investicijas į geresnius ryšius ir infrastruktūrą miesto ir kaimo namų ūkiams ir pagrindiniuose transporto koridoriuose;

23. ragina valstybes nares imtis būtinų priemonių siekiant sustiprinti savo skaitmeninę infrastruktūrą, ryšius ir mokyklose, universitetuose ir mokymo centruose naudojamus mokymo metodus ir paspartinti reformas, kuriomis įgyvendinama skaitmeninė pertvarka, tokiu būdu užtikrinant, kad visi ES gyventojai galėtų ja pasinaudoti, ir ypač stengtis užtikrinti, kad internetinis švietimas būtų visiems prieinamas; į tai atsižvelgiant, primena būtinybę tinkamai rengti mokytojus, dėstytojus ir tėvus, nes jie visi atlieka itin svarbų vaidmenį skaitmeninės pertvarkos procese, ypač atsižvelgiant

([33]) 2020 m. rugsėjo 9 d. Komisijos komunikatas „2020 m. strateginio prognozavimo ataskaita. Strateginis prognozavimas – kelias į didesnį Europos atsparumą“ (COM(2020)0493).

([34]) 2020 m. gegužės 27 d. Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „Europos ekonomikos gaivinimo poreikių nustatymas“ (SWD(2020)0098).

į naujus formatus, t. y. nuotolinį ir mišrųjį mokymąsi; atkreipia dėmesį į tai, kad reikia nuodugniai įvertinti pernelyg dažno buvimo skaitmeniniame pasaulyje poveikį, ir ragina imtis priemonių, kuriomis būtų skatinamas geresnis supratimas apie skaitmeninių technologijų keliamą riziką, kuri gali ypač paveikti vaikus ir jaunimą; pabrėžia, kad ilgainiui skaitmeninio ir internetinio švietimo galimybės turėtų ne pakeisti, o tik papildyti tiesioginę mokytojų ir mokinių sąveiką, nes tik fizinis dalyvavimas mokymo procese gali veiksmingai užtikrinti asmeninių ir socialinių įgūdžių įgijimą;

24. pabrėžia, kad Komisija ir valstybės narės turi rinkti geresnius ir labiau suderintus duomenis apie benamių skaičių ES, nes gera statistika yra bet kokios veiksmingos viešosios politikos pagrindas;

25. pabrėžia, kad svarbios investicijos į socialines teises, taip pat svarbios pastangos integruoti visus Europos socialinių teisių ramstyje įtvirtintus principus, tinkamai atsižvelgiant į skirtingą socialinę ir ekonominę aplinką, nacionalinių sistemų įvairovę ir socialinių partnerių vaidmenį;

26. yra susirūpinęs dėl didelių mokestinių pajamų sumų, prarastų dėl didelio masto mokesčių vengimo; ragina Tarybą paspartinti derybas dėl teisės aktų, susijusių su viešų ataskaitų pagal atskiras šalis teikimu ir bendra konsoliduotąja pelno mokesčio baze, taip pat persvarstyti tiek Elgesio kodekso grupės verslo apmokestinimo klausimais, tiek ir ES nebendradarbiaujančių jurisdikcijų sąrašo kriterijus;

27. ragina Komisiją ir Tarybą dėti visas pastangas, kad būtų kovojama su mokesčių slėpimu ir vengimu ir veiksmingai kovojama su kai kurių valstybių narių taikoma žalinga mokesčių praktika;

28. apgailestauja dėl to, kad duomenys bendroje užimtumo ataskaitoje pateikiami neaiškiai ir kad jie dažnai būna negalutiniai arba juos sunku palyginti: tai duomenys apie darbo užmokesčio kaitą, našumą, kapitalo prieaugį ir pelną, subsidijas ir mokesčių lengvatas bendrovėms arba darbo jėgos ir kapitalo mokesčių pleištą; įspėja, kad daugiaveiksnis našumas nėra matuojamas; ragina valstybes nares įtraukti lyčių lygybės indeksą kaip vieną iš Europos semestro rodiklių ir analizuoti struktūrines reformas lyčių aspektu; primena, kad siekiant suprasti naujus poreikius, elgesį ir atsaką, reikia geriau rinkti, stebėti ir naudoti esamas ir naujas duomenų ir įrodymų formas; yra susirūpinęs dėl to, kad per mažai kalbama apie kovą su diskriminacija ir rasizmu, taip pat apie tai, kad reikia užtikrinti lygias galimybes ir orų gyvenimą visoms grupėms, įskaitant vaikus ir jų galimybę gauti išsilavinimą; ragina Komisiją stiprinti kovos su diskriminacija teisės aktų, politikos ir praktikos įgyvendinimą, kad būtų veiksmingai kovojama su visų rūšių diskriminacija, įskaitant priešiškumą romams, ir, įgyvendinant ekonomikos gaivinimo priemones, išsaugoti socialinę, psichinę, kultūrinę ir fizinę gerovę;

29. ragina Komisiją ir valstybes nares parengti darnaus kokybiško užimtumo srities dokumentų rinkinį, atsižvelgiant į įvairių formų nacionalinę praktiką, socialinių partnerių ir kolektyvinių derybų vaidmenį, įskaitant teisėkūros iniciatyvas, kuriomis būtų siekiama ne tik pagerinti darbo užmokestį, bet ir užtikrinti deramas darbo sąlygas visiems, ypač daug dėmesio skiriant nuotoliniam darbui, teisei atsijungti, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrai, psichinei gerovei darbe, vaiko ar kito asmens priežiūros atostogoms, profesinei sveikatai ir saugai, platformų darbuotojų teisėms, kokybiškų darbo vietų pagrindiniams darbuotojams užtikrinimui ir siekiant stiprinti demokratiją darbe, socialinių partnerių ir kolektyvinių derybų vaidmenį; pabrėžia, kad kokybiško užimtumo kūrimas yra vienas iš EGADP reglamento tikslų ir kad to turi būti siekiama priimant visapusišką reformų ir investicijų paketą, taip pat priemones, kuriomis užtikrinamos stabilios sutartys, deramas darbo užmokestis, kolektyvinių derybų aprėptis ir minimalios socialinės apsaugos norma, įskaitant deramas pensijas, viršijančias skurdo ribą; ragina Komisiją įtraukti šiuos rodiklius į socialinės pažangos, daromos pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus, vertinimo gaires; atkreipia dėmesį į tai, kad pagal nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus vykdomos darbo rinkos reformos turi atitikti šių tikslų įgyvendinimo siekius;

30. pažymi, kad makroekonominės politikos priemonės, kuriomis užtikrinamas aukštas kokybiško užimtumo lygis, taip pat sąžiningas apmokestinimas, yra būtinos, siekiant užtikrinti mūsų nacionalinių pensijų sistemų tvarumą, atsižvelgiant į demografinę valstybių narių visuomenių senėjimo padėtį; pabrėžia, kad reikia toliau remti valstybių narių darbuotojus ir įmones, nes valstybės narės ir toliau siekia makroekonominio stabilumo prasidėjus COVID-19 krizei; ragina laikytis koordinuoto požiūrio ES lygmeniu, kad būtų išvengta neteisingos ir nesąžiningos konkurencijos išlaidų darbo jėgai srityje ir padidinta visų aukštynkryptė socialinė konvergencija;

2021 m. kovo 11 d., ketvirtadienis

31. pabrėžia, kad socialinis dialogas ir kolektyvinės derybos yra pagrindinės priemonės, padedančios darbdaviams ir profesinėms sąjungoms nustatyti teisingą darbo užmokestį ir darbo sąlygas, ir mano, kad tvirta kolektyvinių derybų sistema padidina valstybių narių atsparumą ekonomikos krizės laikotarpiu; yra tvirtai įsitikinęs, kad demokratinis, atsparus ir socialiai teisingas ekonomikos atsigavimas turėtų būti grindžiamas socialiniu dialogu, įskaitant kolektyvines derybas; pakartoja savo nuomonę, kad valstybės narės turėtų imtis priemonių, kuriomis siekiama skatinti tankų profesinių sąjungų tinklą, taip pat užtikrinti, kad kolektyvinių derybų aprėptis ne mažėtų, o didėtų; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad ES dirbantys asmenys būtų apsaugoti tinkamo minimaliojo darbo užmokesčio nuostatomis, taikant teisines nuostatas ar kolektyvines derybas, užtikrinant deramas gyvenimo sąlygas nepriklausomai nuo darbo vietos; šiuo atžvilgiu palankiai vertina Komisijos pasiūlymą dėl direktyvos dėl tinkamo minimaliojo darbo užmokesčio Europos Sąjungoje, kuria siekiama padidinti kolektyvinių derybų aprėptį ir užtikrinti, kad darbuotojai Europos Sąjungoje būtų apsaugoti tinkamo dydžio minimaliojo darbo užmokesčio nuostatomis;;

32. ragina valstybes nares imtis priemonių siekiant skatinti veiksmingas galimybes naudotis socialinės apsaugos sistemomis, kad visiems darbuotojams (visų pirma pažeidžiamiems darbuotojams, pvz., dirbantiems nestandartinių formų darbą, savarankiškai dirbantiems asmenims, migrantams ir neįgaliesiems) būtų užtikrinta tinkama minimali socialinė apsauga, visų pirma laikantis 2019 m. lapkričio 8 d. Tarybos rekomendacijos dėl darbuotojų ir savarankiškai dirbančių asmenų socialinės apsaugos galimybių ([35]); dar kartą palankiai vertina tai, kad priimta ši rekomendacija, nes tai pirmas žingsnis, ir Komisijos įsipareigojimą sustiprinti socialinės apsaugos sistemas ES, tačiau pabrėžia, kad būtina užtikrinti visuotinę galimybę naudotis socialinės apsaugos sistemomis realybėje, ypač dabartinėmis sudėtingomis aplinkybėmis; ragina valstybes nares plėtoti ir stiprinti paskatas siekiant didinti vyresnio amžiaus darbuotojų užimtumo galimybes ir sykiu užtikrinti pensijų sistemų adekvatumą ir tvarumą;

33. ragina Komisiją teikti pirmenybę savo neįgaliųjų teisių strategijos paskelbimui ir primygtinai ragina valstybes nares nepamiršti, kad reikia siekti kompensuoti neproporcingą neigiamą poveikį, kurį pandemijos metu priimtos priemonės daro pažeidžiamoms grupėms;

34. primena, kad dėl COVID-19 krizės valstybių narių visuomenės sveikatos sistemos patiria precedento neturintį spaudimą, todėl prabrėžia, kad svarbu skirti pakankamą finansavimą, visų pirma kuo geriau pasinaudojant EGADP, kad būtų didinamas pasirengimo krizėms pajėgumas, ir stiprinti socialinį bei institucinį atsparumą, taip pat pabrėžia, kad svarbus visuomenės sveikatos ir sveikatos priežiūros sistemų pajėgumas, prieinamumas, veiksmingumas ir kokybė bei jų aprūpinimas pakankamu personalu, be kita ko, siekiant paspartinti koordinuotą vakcinų skirstymą ir galimybę laiku jomis naudotis visose valstybėse ir visiems žmonėms; šiuo požiūriu teigiamai vertina tvirtos ES sveikatos sąjungos kūrimą; ragina valstybes nares užtikrinti lygias ir visuotines galimybes naudotis kokybiškomis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant prevencinę, ilgalaikę priežiūrą ir sveikatinimą, ypatingą dėmesį skiriant vyresnio amžiaus žmonėms, visų pirma tikslingai investuojant šioje srityje ir panaikinant nesaugumą ir piktnaudžiavimą laikinomis darbo sutartimis sveikatos priežiūros sektoriuje;

35. pabrėžia, kad, norint užtikrinti socialinį ir ekonominį atsigavimą ir ekonomikos gaivinimo pastangų veiksmingumą, pirmiausia reikia įveikti pandemiją; palankiai vertina tai, kad sukurtos COVID-19 vakcinos, tačiau yra labai susirūpinęs dėl rimtų gamybos ir pristatymo terminų nesilaikymo atvejų; ragina praktikoje traktuoti COVID-19 vakcinas kaip visiems garantuojamas viešąsias gėrybes; ragina Komisiją ir valstybes nares įveikti kliūtis ir apribojimus, kylančius dėl patentų ir intelektinės nuosavybės teisių, siekiant užtikrinti plataus masto vakcinų gamybą ir jų paskirstymą laiku visoms šalims ir visiems žmonėms;

36. primena, kad vyrų ir moterų užimtumo, darbo užmokesčio ir pensijų skirtumas išlieka labai didelis; pabrėžia, kad įgyvendinant Europos semestro procesą ir EGADP turėtų būti prisidedama prie šių problemų sprendimo; ragina stiprinti lyčių lygybę integruojant lyčių aspektą ir ragina Komisiją paspartinti veiksmingos, skaidrios, išsamios, į rezultatus orientuotos ir rezultatais grindžiamos metodikos taikymą visoms ES programoms; palankiai vertina Komisijos ketinimą įvesti privalomas darbo užmokesčio skaidrumo priemones, įskaitant moterų ir vyrų darbo užmokesčio lygybės indeksą; primygtinai ragina skubiai patvirtinti šias priemones, kad būtų išvengta dar didesnės lyčių nelygybės; ragina valstybes nares ir Komisiją remti moterų verslumą ir sudaryti joms palankesnes sąlygas gauti finansavimą; ragina valstybes nares Taryboje atnaujinti užstrigusias derybas dėl Direktyvos dėl moterų valdybose;

37. ragina Komisiją ateityje išplėsti konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas ir įtraukti rezultatus, susijusius su socialinių partnerių dalyvavimu ir jų veiksmingu įtraukimu į darbo užmokesčio nustatymo mechanizmus;

([35]) OL C 387, 2019 11 15, p. 1.

38. pabrėžia, kad, siekiant skatinti užimtumą sveikatos sektoriuje ir kovoti su įgūdžių trūkumu naujose srityse, labai svarbu laiku, veiksmingai ir lygiateisiškai įgyvendinti ES įgūdžių darbotvarkę; vis dėlto įspėja, kad įgūdžių darbotvarkės nepakanka norint kovoti su didėjančiu nesaugumu ir dirbančiųjų skurdu ES darbo rinkoje; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad kokybiški, prieinami ir įtraukūs įgūdžiai ir profesinis mokymas būtų plėtojami užtikrinant, kad būtų įgyjama ir tarpusavyje pripažįstama kvalifikacija, pripažįstama ir patvirtinama kompetencija, mokymosi rezultatai ir diplomai visais švietimo lygmenimis, taip pat neformalusis mokymasis, teikiant pritaikytą paramą ir aktyvią informavimo veiklą, visų pirma labiausiai marginalizuotoms visuomenės grupėms, taip išvengiant stereotipų; pabrėžia, kad visoje ES reikia skatinti mokymąsi visą gyvenimą, nes tai bus esminis perėjimo prie skaitmeninės, žaliosios, konkurencingos ir atsparios ES ekonomikos elementas;

39. primena, kad labai svarbios ES programos, tokios kaip Jaunimo garantijų iniciatyva, kurios dokumentų rinkinys neseniai buvo sustiprintas; ragina valstybes nares greitai įgyvendinti šią programą, glaudžiai derinant ją su ES fondais, pvz., „Europos socialiniu fondu +“, kad būtų sprendžiamas valstybių NEET jaunimo padėties klausimas, ypač daug dėmesio skiriant tiems, kurie gyvena kaimo vietovėse ir regionuose, kuriuose esama gamtinių ar demografinių kliūčių, susijusių su jų darbo rinkomis, siekiant užtikrinti, kad visi jaunuoliai iki 30 metų gautų kokybišką darbo, tęstinio mokymosi, profesinio rengimo ar mokymo pasiūlymą, galėtų išsiugdyti įgūdžių, kurių reikia norint įsidarbinti įvairiuose sektoriuose, arba jiems per keturis mėnesius nuo darbo netekimo ar mokymo įstaigos baigimo dienos būtų pasiūlyta mokama pameistrystė ar stažuotė;

40. ragina valstybes nares, atsižvelgiant į mokyklų uždarymą, kai mokyklos uždaromos siekiant kovoti su pandemija, laikinai pakoreguoti ES mokykloms skirtų vaisių, daržovių ir pieno programą, kad būtų užtikrinti sveiki vaikų mitybos įpročiai tokiais laikotarpiais ir išvengta netinkamos tų vaikų, kuriems gresia skurdas ir socialinė atskirtis, mitybos, taip pat siekiant remti vietos gamintojus;

41. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti horizontalų ES programų ir nacionalinių socialinio teisingumo, lygybės, socialinio vystymosi ir kovos su skurdo rizika bei socialine atskirtimi, įskaitant vaikų skurdą, dirbančiųjų skurdą ir įgūdžių trūkumo prevenciją, taip pat pajamų nelygybę, priemonių koordinavimą; atkreipia dėmesį į tai, kad Europos socialinis fondas yra puikus minėto horizontalaus koordinavimo pavyzdys; kartu tvirtai pabrėžia, kad įgyvendinant visas išlaidų programas turėtų būti universaliai atsižvelgiama į socialinį poveikį ir poveikį užimtumui;

42. pabrėžia, kad ES biudžeto stabilumo stiprinimo priemonė ir skolinimosi bei skolinimo funkcijos, visų pirma ES laikinos paramos priemonė nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE sistema), yra puikūs pavyzdžiai, kaip ES biudžeto kredito pajėgumai ir reputacija gali būti naudojami siekiant remti valstybių narių veiksmus pagal ES prioritetus, ypač išskirtinėmis aplinkybėmis, susidariusiomis dėl precedento ES istorijoje neturinčios sveikatos ir ekonomikos krizės;

43. ragina geriau koordinuoti aplinkos apsaugos, ekonominės ir socialinės politikos kryptis ir skirtingus ekonomikos gaivinimo fondus ir struktūrinius fondus, siekiant gerinti sinergiją ir padidinti socialinių investicijų išteklius, įskaitant tuos, kurie skiriami tiems, kurie pirmieji susiduria su krize, pvz., pagrindiniams darbuotojams, laikantis principo, pagal kurį nė vienas nepaliekamas nuošalyje; ragina Komisiją ir valstybes nares įtraukti visas atitinkamas nacionalines, regionines ir vietos valdžios institucijas atitinkamais jų lygmenimis, kad jos prisidėtų rengiant ir įgyvendinant su Europos semestru susijusius veiksmus, visų pirma sveikatos ir socialinėse srityse, į kurias dažnai neatsižvelgiama svarstant ekonominius ir fiskalinius klausimus;

44. palankiai vertina tai, kad būsto įperkamumo klausimas įtrauktas į Europos semestrą; ragina Komisiją pasiūlyti ES principus dėl nacionalinių benamystės strategijų ir ragina visas valstybes nares taikyti principą „svarbiausia – būstas“, nes tai padeda iš esmės sumažinti benamystės rodiklį, ir teikti pirmenybę tam, kad benamiams būtų suteikiamas nuolatinis būstas, pasiūlyti būdų, kaip įveikti energijos nepriteklių, nutraukti priverstinius iškeldinimus ir nutraukti benamystės kriminalizavimą; be to, pabrėžia, kad reikia rinkti geresnius ir labiau suderintus duomenis apie benamius ES; ragina Komisiją ir valstybes nares pateikti konkrečių pasiūlymų, kaip tinkamai spręsti energijos nepritekliaus problemą įgyvendinant Europos žaliąjį kursą;

45. ragina Komisiją pateikti ilguoju laikotarpiu veiksmingą asimetrinių sukrėtimų padarinių švelninimo priemonę, pvz., tinkamą ir veiksmingą draudimo nuo nedarbo (perdraudimo) sistemą, kuria būtų galima paremti nacionalines sistemas, kai tam tikroje ES dalyje patiriamas laikinas ekonominis sukrėtimas; pabrėžia, kad nepaprastai svarbu remti investicijas ir galimybes gauti finansavimą ES, siekiant padėti MVĮ, turinčioms mokumo problemų, kurti kokybiškas darbo vietas strateginiuose sektoriuose ir skatinti teritorinę, ekonominę ir socialinę sanglaudą ES; atkreipia dėmesį į tai, kad naujas Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams galėtų būti mobilizuotas siekiant sušvelninti COVID-19 krizės padarinius užimtumui; todėl ragina valstybes nares skubiai pateikti Komisijai finansavimo prašymus, kad būtų suteikta parama dėl COVID-19 darbo netekusiems ES darbuotojams, siekiant juos perkvalifikuoti ir reintegruoti į darbo rinką;

46. palankiai vertina tai, kad Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas taip pat naudojamas reaguojant į šią pandemiją, jo lėšomis remiant ES bendrovių restruktūrizavimo poreikius; pažymi, kad iš darbo atleistų darbuotojų skaičiaus riba siekiant pasinaudoti fondo lėšomis buvo sumažinta iki minimalios 200 prarastų darbo vietų ribos ir kad ši ES priemonė galėtų padėti finansuoti individualizuotas paramos priemones, tokias kaip individualiai pritaikyti mokymo kursai, persikvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programos; ragina susijusias ES institucijas būti lanksčias ir greitai išnagrinėti finansavimo prašymus, užtikrinant, kad laikotarpis, per kurį mobilizuojamas fondas, būtų kuo trumpesnis;

47. pabrėžia, kad protų nutekėjimo reiškinys padidina ekonominio ir socialinio vystymosi atotrūkį ES; ragina Komisiją įvertinti protų nutekėjimą tam tikruose regionuose ir sektoriuose ir prireikus pasiūlyti paramos priemones, taip pat remti judžius darbuotojus, užtikrinant darbuotojų judėjimo laisvę be apribojimų ir stiprinant teisių ir teisių į išmokas perkeliamumą; prašo Komisijos pateikti pasiūlymą dėl skaitmeninio ES socialinio draudimo numerio;

48. pažymi, kad reikia teikti specialią paramą žiniasklaidos sektoriui, kuris atlieka labai svarbų vaidmenį mūsų demokratinėse šalyse, gerbiant ir skatinant žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą tuo metu, kai internetinėje aplinkoje vis labiau dominuoja keli stambūs veikėjai, kurių įtaka rinkoje ir paslankios mokesčių bazės vis didėja, todėl daugeliui mažesnių ES įmonių kartais sunku pradėti ir plėsti veiklą bendrojoje rinkoje, kaip pabrėžta Komisijos komunikate dėl 2021 m. ES metinės tvaraus augimo strategijos ([36]); atkreipia valstybių narių dėmesį į 2020 m. gruodžio 3 d. paskelbtame Komisijos Žiniasklaidos veiksmų plane nustatytas konkrečias priemones, kuriomis siekiama padėti transliavimo, naujienų leidybos ir kino sektoriams atsigauti nuo didelių reklamos pajamų praradimo dėl izoliavimo priemonių, įvestų per pandemiją, ir skatinti jų skaitmeninio turinio gamybą ir platinimą;

49. atkreipia dėmesį į tai, kad turėtų būti apsvarstytos sąžiningumo sąlygos, taikytinos įmonėms, kurios nori gauti viešųjų lėšų ir paramą, kad tokia parama nebūtų teikiama įmonėms, įsteigtoms tokios jurisdikcijos, kuri nurodyta Tarybos išvadų dėl persvarstyto mokesčių tikslais nebendradarbiaujančių jurisdikciją turinčių subjektų ES sąrašo I priede ([37]), teritorijoje, ir pažymi, kad jos turėtų nekenkti kolektyvinėms deryboms, darbuotojų dalyvavimui įmonės sprendimų priėmimo procesuose ar bendram sprendimų priėmimui pagal nacionalinę teisę ir praktiką, ir turėtų būti taikoma sąlyga išlaikyti tokį patį darbo ir užimtumo sąlygų ir teisių lygį, įskaitant apsaugą nuo atleidimo iš darbo ir darbo užmokesčio mažinimo, taip pat premijų vadovams ar dividendų akcininkams nemokėjimo sąlygą;

50. pabrėžia, kad teisinės valstybės ir teisingumo sistemos veiksmingumo vertinimas ir toliau turėtų būti įtraukiamas į Europos semestrą;

o

o o

51. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.

([36]) 2020 m. rugsėjo 17 d. Komisijos komunikatas dėl 2021 m. metinės tvaraus augimo strategijos (COM(2020)0575).
([37]) OL C 64, 2020 2 27, p. 8.